

та технологічного прогресу лікар первинної ланки повинен бути готовим змінюватись та пристосовуватись до нових потреб ринку праці, оперувати й управляти інформацією, активно діяти, швидко приймати рішення, навчатись упродовж життя.

Надзвичайно важливим моментом у підготовці сімейного лікаря є розвиток комунікативних навичок та використання психологічних знань у практичній діяльності. Сімейний лікар працює з широким контингентом населення – від маленьких дітей до людей похилого віку. Кожна людина потребує індивідуального підходу з урахуванням вікових, гендерних особливостей тощо. Тому вдосконалення комунікативної компетентності вплине на формування світогляду майбутніх лікарів та буде сприяти кращій адаптації сімейного лікаря на робочому місці.

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ТРАДИЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Головчанський А.М., Висоцька О.І., Виноградова Г.М., Висоцький В.І.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця (Україна)

Відповідно до «Стратегії традиційної медицини 2002-2005» ВООЗ, констатується існування двох підходів до надання медичної допомоги: алопатичний та традиційна медицина (ТМ). Широке впровадження ТМ у практику сімейного лікаря стримує брак інформації про доведену її ефективність, відсутність національних чи міжнародних стандартів застосування. Проте ВООЗ рекомендує розробляти політику інтеграції ТМ з національними системами охорони здоров'я, що забезпечує доступ до медичної допомоги всім верствам населення.

Алопатична медицина робить особливий акцент на науковому підході і не залежить від цінностей певної культури. Недоліками такого підходу є побічні ефекти хімічних препаратів, великі фінансові витрати, зростання хронічних захворювань, випадки неприйнятності прийому хімічних препаратів. Традиційна медицина (або комплементарна медицина, альтернативна медицина) визначається ВООЗ, як різноманітні, пов'язані із здоров'ям практики, підходи, знання та вірування, а також медикаментозні засоби

рослинного, тваринного та/або мінерального походження, спіритуальна терапія, мануальна терапія і вправи, які використовують окремо або у сполученні, з метою підтримання здоров'я, лікування, діагностики і профілактики захворювань. ВООЗ виділяє наступні системи традиційної медицини: традиційна китайська медицина; індійська аюрведа; арабська медицина унані; різноманітні форми медицини корінних народів. Їх спільною основою є цілісний підхід до життя та своєрідна рівновага між тілом, душею і довкіллям, а також акцент на здоров'ї, його збереженні, а не на хворобі.

Враховуючи все це, методи традиційної медицини при раціональному підході для профілактики і супроводу ряду захворювань в сучасній практиці лікарів загальної практики-сімейної медицини можуть стати найбільш оптимальними по співвідношенню ефективність/вартість, що особливо актуально для країн з низьким або середнім рівнем доходів.